

๑๐๔ ปี แห่งง่าตีกาล เพื่อ หริพิทักษ์ (ตอน ๒)

“ถ้าเราไม่รู้จักตัวเอง จะเป็นคนไทยได้อย่างไร”

ในช่วงเวลาแห่งความโชติช่วงทางด้านศิลปะของ อ.เพื่อนั้น อาจกล่าวได้ว่าฝีมือของท่านนั้นโดดเด่นเป็นที่จับตามอง ทั้งในและต่างประเทศ เชื่อกันว่าถ้าท่านจับงานร่วมสมัยแบบที่ท่านกำลังทำอยู่นั้น ทำต่อไปเรื่อย ๆ โอกาสที่จะขึ้นเป็นศิลปินระดับโลกในช่วงเวลานั้นก็มีความเป็นไปได้สูง แต่ชื่อเสียง ลาภ ยศ สรรเสริญ และสิ่งต่าง ๆ ที่จะตามมานั้น คนอย่าง อ.เพื่อ ได้หันหลังให้อย่างไม่แยแส แล้วมาจับงานอนุรักษ์จิตรกรรมไทย และศึกษาศิลปะไทยอย่างจริงจัง ถึงแม้ในช่วงระยะแรกจะถูกท่าน อ.ศิลป์ ทักท้วงด้วยเสียงดาบในฝีมือก็ตาม แต่ในที่สุดท่าน อ.ศิลป์ ก็ยอมรับในตัว อ.เพื่อ เมื่อได้เห็นผลงานการค้นคว้าและความตั้งใจจริงในศิลปะไทย

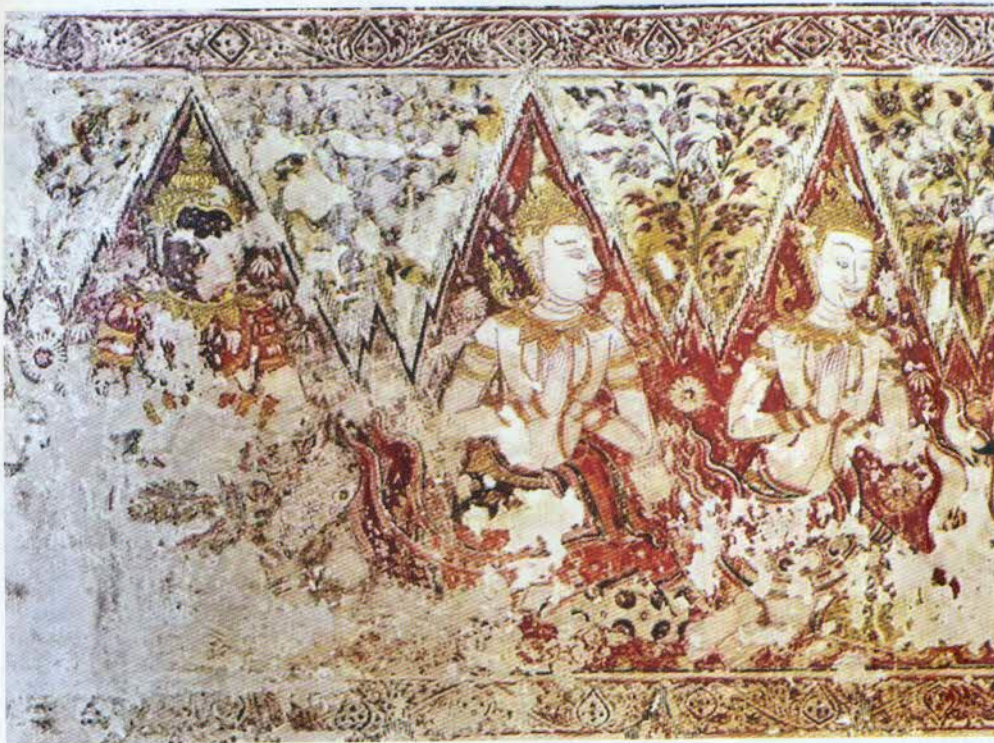
จนท่าน อ.ศิลป์เองก็ร่วมส่งเสริมและให้กำลังใจในการทำงานด้านอนุรักษ์จิตรกรรมไทยของ อ.เพื่อ ด้วยดีตลอดมานับแต่นั้น โดยท่านกล่าวสั้น ๆ กับ อ.เพื่อว่า **“เธอมีสองอย่าง”** “เรามันไม่เอาไหน ศิลปะไทยก็ไม่ค่อยมีใครสนใจ ไม่รู้เรื่อง ไม่มีใครเรียน เรียน ๆ ไปก็หวังไปทำราชการ เรียนแต่พื้นฐาน เขียนลายไทย ลายกนก เพื่อไปเป็นครูอย่างเดียว ไม่มีใครสนใจศึกษาอย่างจริงจัง แต่เมื่อเรียนกับอาจารย์ศิลป์ ท่านสอนถึงประวัติศาสตร์ศิลปะของโลกเป็นวิชาสำคัญ เห็นพัฒนาการของศิลปะต่าง ๆ เห็นเอกลักษณ์ศิลปะยุโรป ท่านสอนถึงสไตล์ออฟอาร์ตอันเป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาศิลปะของโลก”

“ที่นี่เราไม่รู้เรื่องตัวของเรา ไม่ได้รู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะของเราอย่างจริงจัง รู้จักแต่ลายไทย แต่ลักษณะของศิลปะไทย สถาปัตยกรรมไทย ประติมากรรมไทยสมัยสุโขทัย อยุรยารัตนโกสินทร์ เป็นอย่างไร ต่างกันอย่างไร ไม่มีใครรู้ ไม่มีใครสนใจ”

ข้อความคำกล่าวจากความรู้สึกของ อ.เพื่อ สะท้อนแง่คิดอะไรได้หลาย ๆ อย่างอันนำมาซึ่งแนวทางในการศึกษางานศิลปกรรมไทยแบบอนุรักษ์ สู่ยุคปัจจุบันให้ได้คิดทบทวนกันให้ถี่ ๆ การเริ่มต้นของ อ.เพื่อ นั้นเริ่มต้นจากการคัดลอกงานโบราณ แล้วทำความเข้าใจจนนำไปสู่การคิดที่จะอนุรักษ์ขึ้นมา จึงได้ไปแจ้งบอกกับท่าน อ.ศิลป์ และติดต่อไปถึงยูเนสโก จึงได้ผู้เชี่ยวชาญจากอินเดียมาสอนและทำการอนุรักษ์เป็นครั้งแรกที่ **“วัดใหญ่สุวรรณาราม เพชรบุรี”** และพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ จากนั้นจึงมีทุนสำหรับคนไทยไปเรียนการอนุรักษ์ที่กรุงโรม อิตาลี อีก 2 คน เพื่อให้รู้หลักวิชาการที่ถูกต้อง นั่นคือ แนวทาง และ ผลงานที่ **อ.เพื่อ หริพิทักษ์** ผাগไว้ให้กับคนรุ่นหลัง

ภาพวาดบนลี้ อ.เพื่อ กับ อ.อัทธกร ร่วมกันคัดลอกและลงสี

■ การชำรุดเลหุลดร่อนของผนังในปัจจุบัน ที่เริ่มทวีคูณขึ้นเรื่อย ๆ จากการเสื่อมของผิวผนังและส่วนหนึ่งจากมือของคนปัจจุบันก็ยังไม่มีการปกป้องรักษากันอย่างจริงจัง

■ เจ้าหน้าที่ของ 333 แกลอรี ได้ให้ข้อมูลและต้อนรับเป็นอย่างดี

มากล่าวถึงคนรุ่นหลังก็คือ คนยุคปัจจุบันนี้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศจะมีสิทธิ์ก็เปอร์เซ็นต์ ที่รู้ว่างานศิลปกรรมไทยมีคุณค่าอย่างไร แม้ว่าอาจจะเคยผ่านหู ผ่านตากันมาบ้างแต่การซึมซับต่อคุณค่านั้นส่งผลมาน้อยเพียงใด คำตอบมีอยู่แล้วในตัวของผู้คน ๆ คน ถึงวันนี้งานอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย เป็นงานที่อยู่แทบจะร้างท่ายในความสนใจของวงการศิลปกรรมก็ว่าได้ ก็คงไม่ต้องพูดถึงบุคลากรด้านนี้ ดุ้ง่าย ๆ ก็คืองานอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนังไร้การเหลียวแล และขาดการปกป้อง

รักษาเท่าที่ควรคิดกันเล่น ๆ ว่าถ้า อ.เพื่อ กลับมาดูงานที่ฝาผนังพระอุโบสถวัดใหญ่ฯ อีกครั้งท่านจะคิดยังไง แต่ตอนนี้ท่านกลับมาไม่ได้แล้ว ได้แต่ทุ่มเทแรงกาย แรงใจ เสียสละตัวเองในขณะที่มีชีวิตเพื่ออุทิศให้กับงานอนุรักษ์ไว้ให้รุ่นหลัง ๆ ไว้ศึกษาเพราะท่านหวังว่าคนรุ่นหลังคงได้ซึมซับคุณค่าในสิ่งที่ท่านรักษาไว้ให้ เพราะนี่คือมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทย